

The Third Day: Resurrection Patterns In the Hebrew Bible

“If a man dies, will he live again?”
(Job 14:14)

“The righteous has a refuge
when he dies.”
(Proverbs 14:32b)

"Let us return to YHVH ...
he will raise us up on the third day."
(Hosea 6:1, 2)

by [Paul Sumner](#)

IN 1 CORINTHIANS 15, Paul makes a perplexing statement about Yeshua: "He was buried and raised on the third day [*te hemera te trite*] according to the Scriptures" (v. 4). It's perplexing because there is no explicit prediction in the Hebrew Bible about the Messiah dying and rising on the third day. Where did Paul get the idea? Did he have a different version of the Tanakh than we have? Did he make it up from his own imagination in order to deceive people ignorant of the Bible? Paul is actually alluding to comments made by Yeshua.

Then [Yeshua] opened their minds to understand the Scriptures, and he said to them, "Thus it is written, that the Messiah is to suffer and to rise from the dead on the third day [*te trite hemera*]" (Luke 24:46).

Yeshua repeatedly predicted he would die and lie in the earth for three days and three nights before being raised up by God (Matthew 12:40; 16:21; 17:23). [See the NT list of passages describing [Who Raised Yeshua.](#)]

This passage then is the source of Paul's statement. But it doesn't solve the puzzle. Where is it *written* in Scripture about the Messiah rising on the third day?

De Derde Dag: Opstandingpatronen i/d Hebreeuwse Bijbel

"Als een mens sterft, zal hij weer leven?"
(Job 14:14)

"De rechtvaardige heeft een toevlucht
wanneer hij sterft."
(Spreuken 14:32 b)

"Laten we terugkeren naar YHVH ...
Hij zal ons op de derde dag doen opstaan."
(Hosea 6:1, 2)

door Paul Sumner
vertaling Marcel Achten

IN 1 KORINTIËRS 15, doet Paulus een onbegrijpelijke uitspraak over Yeshua: "Hij is begraven en opgestaan op de derde dag [*te hemera te trite*] naar de Schriften" (vers 4). Het is onbegrijpelijk omdat er in de Hebreeuwse Bijbel geen expliciete voorspelling staat over Messias' sterven en opstaan op de derde dag. Waar haalde Paulus het idee vandaan? Had hij een andere versie van de Tenach dan wij? Heeft hij het opgemaakt vanuit zijn eigen verbeelding om de onwetende mensen over de Bijbel te misleiden? Paulus verwijst eigenlijk naar opmerkingen van Yeshua.

Toen opende [Yeshua] hun verstand om de Schriften te begrijpen, en hij zei tegen hen: "Zo staat er geschreven, dat de Messias moet lijden en op de derde dag [*te trite hemera*] uit de dood opstaan " (Luc 24:46).

Yeshua voorspelde herhaaldelijk dat hij zou sterven en gedurende drie dagen en drie nachten in de aarde liggen vóór door God te worden opgewekt (Matteüs 12:40; 16:21; 17:23). [Zie de NT lijst van passages over [Wie Yeshua deed Opstaan.](#)]

Deze passage is dan de bron voor de verklaring van Paulus. Maar het lost de puzzel niet op. Waar staat het in de Schrift *geschreven* dat de Messias op de derde dag opstaat?

To Open What is Written

Since no passage *literally* contains this idea, we must look for other ways in which the prophecy may be "written."

Note that Yeshua "opened their minds to understand the Scriptures." He didn't merely quote chapter and verse proof-texts. He expanded their understanding of biblical truths in ways previously closed. He was interpreting the Bible to them.

That's what we must do as well. But since we don't have records of what he specifically taught his disciples on this subject, we have to proceed carefully. Our interpretations must remain proposals, nothing more. We can't be dogmatic about our puzzle solutions.

I propose a partial solution based on three observations.

The **first** is the pattern of events that occur on "the third day" in the Hebrew Bible. The **second** is the biblical declaration that Israel as a people is God's son (Exod 4:22; Deut 14:1). The **third** is that Yeshua identified himself with Israel. What is said about the nation can be applied to him. [[Top](#)]

Third Day Events

In the following passages, notice what occurs on *Yom Shlishi*, the Third Day.

- 1) **On the third day** — "the earth brought forth vegetation: seed-bearing plants of every kind, and trees of every kind bearing fruit." (Gen 1:12)
- 2) **On the third day** — "Abraham looked up and saw the place [Mount Moriah] from afar." There he intends to offer his son Isaac as a burnt offering to God. Yet he assures his companions, "We will worship *and return*." (Gen 22:4-5)
- 3) **On the third day** — Pharaoh releases his chief cupbearer from death-row. (Gen 40:20-21)
- 4) **On the third day** — Joseph releases his brothers from prison in Egypt. (Gen 42:17-18)
- 5) **On the third day** — The Israelites request Pharaoh's permission to make a three-day journey to offer sacrifice in the desert to God. (Ex 3:18)
- 6) **On the third day** — Plague Nine, the Plague of Darkness, in Egypt ends, "though the Israelites enjoyed light in their dwellings." (Ex 10:22)
- 7) **On the third day** — God descends to Mount Sinai in fire with the sound of a shofar. He then reveals The Ten Words, Israel's constitution of new life as a nation after their resurrection from the death of slavery in Egypt. (Ex 19:16-19)

Onthullen wat geschreven is

Aangezien er geen passage deze gedachte *letterlijk* bevat, moeten we zoeken naar andere wijzen waarop de profetie "beschreven" kan zijn.

Merk op dat Yeshua "hun geest opende om de Schrift te begrijpen." Hij heeft niet enkel hoofdstuk en vers van bewijsteksten geciteerd. Hij vergrootte hun begrip van Bijbelse waarheden op manieren die vroeger onbekend waren. Hij interpreteerde de Bijbel voor hen.

Dat is wat ook wij moeten doen. Maar aangezien we geen verslagen hebben over van wat hij zijn leerlingen specifiek over dit onderwerp geleerd heeft, moeten we voorzichtig te werk gaan. Onze interpretaties moeten voorstellen blijven, niets meer. We kunnen over onze puzzeloplossingen niet dogmatisch zijn.

Ik stel een gedeeltelijke oplossing voor op basis van drie waarnemingen.

Het **eerste** is het patroon van de gebeurtenissen die zich op "de derde dag" voordoen in de Hebreeuwse Bijbel. Het **tweede** is de Bijbelse verklaring dat Israël als volk Gods zoon is (Ex 4:22; Deut 14:1). Het **derde** is dat Yeshua zichzelf met Israël identificeerde. Wat over de natie wordt gezegd kan op hem worden toegepast.

Derde Dag Gebeurtenissen

Merk in de volgende passages op wat op *Jom Shlishi*, de Derde Dag gebeurt.

- 1) **Op de derde dag** — bracht "de aarde vegetatie voort: zaaddragende planten van elke soort, en bomen van elke soort die vrucht dragen." (Gen 1:12)
- 2) **Op de derde dag** — "keek Abraham op en zag de plaats [de berg Moria] uit de verte." Daar is hij van plan zijn zoon Isaak als brandoffer aan God te geven. Maar hij verzekert zijn metgezellen, "We zullen aanbidden en *terugkeren*." (Gen 22:4-5)
- 3) **Op de derde dag** — verlost Farao zijn schenker die op z'n executie wacht. (Gen 40:20-21)
- 4) **Op de derde dag** — bevrijdt Joseph zijn broeders uit de gevangenis in Egypte. (Gen 42:17-18)
- 5) **Op de derde dag** — vragen de Israëlieten aan Farao toestemming voor een driedaagse reis om in de woestijn aan God te offeren. (Ex 3:18)
- 6) **Op de derde dag** — eindigt in Egypte Plag Negen, de plaag van de duisternis, "hoewel de Israëlieten in hun woningen licht genoten." (Ex 10:22)
- 7) **Op de derde dag** — daalt God, in vuur met het geluid van een sjofar, af naar de berg Sinäi. Dan onthult Hij de Tien Woorden, Israëls grondwet van het nieuw leven als een natie na hun opstanding uit de dood van de slavernij in Egypte. (Ex 19:16-19)

8) **On the third day** — Israelites are to purify themselves with water after being in contact with the dead. (Num 19:12)

9) **On the third day** — After coming to the river and preparing themselves, the Israelites cross the Jordan "to enter and possess the land that the LORD [their] God is giving to [them] as a possession." (Joshua 1:11; 3:2)

10) **On the third day** — Joshua's spies emerge from hiding from the Jerichoites, then return to their commander. (Joshua 2:16, 22)

11) **On the third day** — after asking God for release, King Hezekiah is healed of his fatal disease and offers thanks in the temple. (2 Kings 20:5)

12) **On the third day** — Jonah is expelled from the fish belly. (Jonah 1:17/2:1 Heb) (Matt 12:40; cf. Matt 16:21; 17:23)

13) **On the third day** — After fasting, Esther puts on royal apparel and enters the palace of the Persian king in order to thwart a death-plot against her people, the Jews. (Esther 4:16; 5:1)

Note also similar events in the **third** year:

14) **In the third year [day*]** — a famine during David's reign ends. (2 Samuel 21:1).

15) **In the third year [day*]** — a famine called for by Elijah the prophet ends. (1 Kings 18:1)

* [Years often parallel days; 40 years = 40 days in wilderness.]

Summary of Third Day Patterns

In this patterns we see the following:

The two days leading up to the third day are a time of

- concealment, seclusion, "burial" (#3, 4, 6, 8, 12, 14, 15)
- preparation to serve or meet God (1, 2, 5, 7, 8, 9, 13)
- testing, discerning, approaching a verdict: death or acquittal (3, 4, 6, 11, 12, 14, 15)

The third day is one of

- emergence from circumstances of lifelessness (prison, captivity, famine, illness, or ocean fish)
- testing situations when a life is put on the line but obedience wins unexpected reversal and deliverance
- appearance of new life after concealment or death
- sprouting life from the new earth
- revival, healing, or entry into life

8) **Op de derde dag** — na contact met doden moeten Israëlieten zich met water reinigen. (Num 19:12)

9) **Op de derde dag** — na bij de rivier gekomen te zijn en zichzelf voorbereid te hebben, steken de Israëlieten de Jordaan over "om het land dat de HEERE [hun] God [hen] als een bezit geeft in te trekken en in bezit te nemen." (Jozua 1:11; 3:2)

10) **Op de derde dag** — komen Jozua's spionnen te voorschijn na zich voor de Jerichonieten verstoppt te hebben; dan keren ze naar hun bevelvoerder terug. (Jozua 2:16, 22)

11) **Op de derde dag** — na God voor verlossing gevraagd te hebben, wordt koning Hizkia van zijn dodelijke ziekte genezen en brengt dankoffers in de tempel. (2 Koningen 20:5)

12) **Op de derde dag** — wordt Jona uit de visbuik verdreven. (Jona 1:17/2:1 Heb) (Matt 12:40; zie Matt 16:21; 17:23)

13) **Op de derde dag** — doet Esther, na vasten, het koninklijk kleeft aan en gaat het paleis van de Perzische koning binnen om een doodscplot tegen haar volk, de Joden, te dwarsbomen. (Est 4:16; 5:1)

Bemerk gelijkaardige **derde** jaar gebeurtenissen:

14) **In het derde jaar [dag*]** — eindigt een hongersnood tijdens Davids bewind. (2 Samuël 21:1).

15) **In het derde jaar [dag*]** — stopt een door de profeet Elia afgeroepen hongersnood. (1 Kon 18:1)

* [Vaak gaan jaren samen met dagen; 40 jaar = 40 dagen in wildernis]

Samenvatting van Derde Dag Patronen

In deze patronen zien we het volgende:

De twee dagen voorafgaand aan de derde dag zijn een tijd van

- geheimhouding, afzondering, "begraven" (#3, 4, 6, 8, 12, 14, 15)
- voorbereiding om God te dienen of te ontmoeten (1, 2, 5, 7, 8, 9, 13)
- testen, onderscheiden, een naderende uitspraak: dood of vrijspraak (3, 4, 6, 11, 12, 14, 15)

De derde dag is er een van

- voor de dag treden uit situaties van levenloosheid (gevangenis, gevangenschap, hongersnood, ziekte, of oceaansvis)
- situaties testen waarin een leven op het spel staat, maar gehoorzaamheid brengt onverwachte ommekeer en bevrijding
- verschijnen van nieuw leven na de verberging of dood
- leven van de nieuwe aarde voortbrengen
- herleving, genezing, of in het leven komen

Thus the third day is a transition moment of release from realms of death or emergence of new life.

God Kills His Son, Then Raises Him

There is a third day passage that can be more directly connected to Yeshua. In the Hebrew Scriptures, Israel is God's son.

Exodus 4:22 — "Thus says the LORD, 'Israel is my son, my first-born.'"

Deuteronomy 14:1 — "You are the sons of the LORD your God."

But over time, family presumption takes over. "Sons have I reared and brought up, but they have revolted against me" (Isaiah 1:2).

The prophet Hosea likewise reminds the nation of their familial identity. Speaking with God's voice, he says: "When Israel was a youth I loved him, and out of Egypt I called my son" (11:1). This reminder amplifies the pathos of the divine decision: Israel was born a son by emerging from Egypt. **Now Israel, the son of God, must die.**

This will occur because of his unrelenting rebellion against his Father. In blood-freezing detail, God promises ultimate chastisement of his children:

I will be like a lion to Ephraim, and like a young lion to the house of Judah.
I, even I, will tear to pieces and go away . . .
I will go away and return to my place until they acknowledge their guilt and seek my face. (Hosea 13:7-8; 5:14-15)

Such a prophecy shocks us. What could be more horrifying than death at the hands of one's parent? Fatal prophecies however often contain hope. For not even death at the terrible hands of his Father can utterly separate Israel from God.

Hosea consoles:

Come, let us return to the LORD.
For he has torn us, but he will heal us; He has wounded us, but he will bandage us. He will revive us after two days; **He will raise us up on the third day** that we may live before him. . . . He will come to us like the rain, like the spring rain watering the [dead] earth. (Hosea 6:1-3)

De derde dag is dus een overgangsmoment van bevrijding uit het gebied van de dood of het ontstaan van nieuw leven.

God Doodt Zijn Zoon, Wekt Hem Vervolgens Op

Er is een derde-dag passage die rechtstreeks op Yeshua betrokken kan worden. In de Hebreeuwse Schrift is Israël Gods zoon.

Ex 4:22 — "Zo zegt de HEERE, 'Israël is mijn zoon, mijn eerstgeborene.'"

Deut 14:1 — "U bent de zonen van de HEERE, uw God."

Maar na verloop van tijd, krijgt familiearrogantie de overhand. "Zonen heb Ik grootgebracht en opgevoed, maar zij zijn in opstand tegen Mij gekomen" (Jesaja 1:2).

De profeet Hosea herinnert de natie eveneens aan hun familiale identiteit. Sprekend met Gods stem zegt hij: "Toen Israël nog een jongeling was hield Ik van hem, en uit Egypte heb Ik mijn zoon geroepen" (11:1). Deze herinnering versterkt het aandoenlijke van de goddelijke beslissing: Israël werd als zoon geboren door het uit Egypte te voorschijn te halen. **Nu moet Israël, de zoon van God, sterven.**

Dit zal gebeuren omwille van zijn niet aflatende opstand tegen zijn Vader. Met bloedstollende details belooft God ultieme bestraffing van zijn kinderen:

Ik zal voor Efraïm als een leeuw zijn, en als een jonge leeuw voor het huis van Juda.
Ik, zelfs Ik, zal verscheuren en weg gaan. . .
Ik zal weggaan en naar mijn plaats terugkeren totdat ze hun schuld erkennen en Mijn aangezicht zoeken. (Hosea 13:7-8; 5:14-15)

Zo'n profetie schokt ons. Wat is er gruwelijker dan de dood in de handen van je ouders? Fatale profetieën bevatten echter vaak hoop. Want zelfs de dood in de verschrikkelijke handen van zijn Vader kan Israël niet volkomen van God scheiden.

Hosea troost:

Kom, laat ons terugkeren tot de HEERE.
Want hij heeft ons verscheurd, maar hij zal ons genezen; Hij heeft ons verwond, maar hij zal ons verbinden. Hij zal ons na twee dagen doen herleven; **Hij zal ons op de derde dag opwekken** opdat wij voor hem leven. . . . Hij zal tot ons komen zoals de regen, zoals de lente-regen de [dode] aarde besproeit. (Hosea 6:1-3)

Jewish translators of the Hebrew Bible into the Aramaic *targums*, saw in Hosea 6:2 an allusion to future resurrection: "He will give us life in the days of consolations that will come. **On the day of resurrection of the dead he will raise us up and we shall live before him**" (Targum of the Minor Prophets). [Note 1]

In another passage, God explicitly promises deliverance for Son-Israel.

I will ransom them from the power of Sheol; I will redeem them **from death** [*mimavet*]. O Death, where are your thorns? O Sheol, where is your sting? (Hosea 13:14)

After his son's death, the Father will raise him from the grave (the place of separation) on the third day. God's new life will be like spring rain.

Messiah is Israel Too

In the ideology of the Tanakh, the Mashiach dwells within the defining circle of the name "Israel" [compare Isaiah 44:1-2 with 49:5-7]. There is a larger Israel and an inner Israel. Mashiach is inner Israel; he too is God's son. As a family member, he experiences their sorrow, though not for his own sins. He suffers the chastisement due everyone else. "He was wounded because of our sins, crushed because of our iniquities . . . the LORD visited upon him the guilt of all of us" (Isaiah 53:5-6). This doesn't happen by accident: "the LORD was *pleased* to crush him" (v. 10). So severe is the crushing that he dies: "He was cut off from the land of the living" (v. 8). But even if he perishes (like his people) — being torn and crushed and murdered by the lion-God — he also basks in the life-warmth of the other, ultimate promises of God: "He will raise [me] up on the third day . . . He will ransom [me] from death" — like his people. Repeatedly, Yeshua foretold he was destined for suffering and death. Like the prophets of old, he would be rejected by the religious and political heads of Israel. Donning the mantle of the Servant of the LORD, he would become "the Despised One [*bazoh nefesh*], the One Abhorred [*meta'ev*] by the nation" (Isaiah 49:7). But he knew there was more beyond the rejection and killing. He knew the entire Scripture. He knew the third day was coming.

Joodse vertalers van de Hebreeuwse Bijbel in de Aramese *targums*, zagen in Hosea 6:2 een zinspeling op opstanding in de toekomst: "Hij zal ons leven geven in de dagen van troost die zullen komen. **Op de dag van de opstanding van de doden zal hij ons opwekken en wij zullen voor hem leven**" (Targum van de kleine profeten). [Opm 1]

In een andere passage, belooft God expliciet bevrijding voor Zoon-Israël.

Ik zal hen vrijkopen uit de macht van Sheol (d.i. waar de doden verblijven); Ik zal ze verlossen **uit de dood** [*mimavet*]. Dood, waar zijn uw doornen? O Sheol, waar is uw prikkel? (Hosea 13:14)

Na de dood van zijn zoon, zal de Vader hem opwekken uit het graf (de plaats van scheiding) op de derde dag. Gods nieuwe leven zal als de lenteregen zijn.

Messias is Ook Israël

In de ideologie van de Tenach, woont de Mashiach in de bepalende kring van de naam "Israël" [vergelijk Jesaja 44:1-2 met 49:5-7]. Er is een uitgestrekter Israel en een innerlijk Israel. Innerlijke Israël is Mashiach; ook hij is Gods zoon. Als een familielid, ervaart hij hun verdriet, maar niet voor zijn eigen zonden. Hij lijdt de straf wegens alle anderen. "Hij werd verwond vanwege onze zonden, verpletterd door onze ongerechtigheden ... de HEERE bezocht op hem de schuld van ons allen" (Jesaja 53:5-6). Dit gebeurt niet per ongeluk: "het *behaagde* de HEERE om hem te verpletteren" (v. 10). Zo erg is de verplettering dat hij sterft: "Hij werd afgesneden uit het land der levenden" (vers 8). Maar zelfs als hij omkomt (net als zijn volk) — verscheurd en verpletterd en vermoord worden door de leeuw-God — koestert hij zich ook in de levenswarmte van het andere, ultieme beloften van God: "Hij zal [mij] op het derde dag opwekken . . . Hij zal [mij] loskopen van de dood"- net zoals zijn volk. Herhaaldelijk voorspelde Yeshua dat hij voor lijden en dood bestemd was. Net als de profeten van destijds, zou hij door de religieuze en politieke leiders van Israël worden verworpen. De mantel van de dienaar van de Heer aantrekkend, zou hij "de Verachtte [*bazoh nefesh*] worden, de door het volk Verafschuwde [*meta'ev*]" (Jesaja 49:7). Maar hij wist dat er meer was dan de afwijzing en het doden. Hij kende de hele Schrift. Hij wist dat de derde dag ging komen.

Where is it Written?

The scriptures about revival events on the Third Day and those about Son-Israel's revival on the third day all form a pattern.

God orchestrates dramatic things after two days. When the powers of *tohu vavohu*, chaos and void, darkness and death, seem indomitable, he disrupts them and establishes order. When all seems hopeless, he is the hope giver. The first two days don't tell the whole story. On the third, he writes the conclusion. Is this **third day pattern** part of what Yeshua meant when he said "Thus it is written"? Is this what he opened the minds of his disciples to see? Perhaps.

We learn from careful study elsewhere that the spirit of prophecy breathes in ways we don't immediately comprehend. Prophecy is not mere pre-telling of events with indisputable dates and names. It's often an act of weaving patterns deep into the fabric of Scripture, only to one day see them appear in bold relief under new light.

• [Paul Sumner](#)

Note

Quoted by Craig A. Evans, in his "Introduction" to Matthew Black's, An Aramaic Approach to the Gospels and Acts (3rd ed., Peabody, Mass.: Hendrickson, 1998), p. xv.

Waar staat het Geschreven?

De Schriftplaatsen over opwekkingsgebeurtenissen op de Derde Dag en die over opwekking van Zoon-Israël op de derde dag vormen alle een patroon.

God orkestreert dramatische dingen na twee dagen. Wanneer de machten van *tohu vavohu*, chaos en leegte, duisternis en dood, ontembaar lijken, verstoort hij ze en vestigt orde. Wanneer alles hopeeloos lijkt, is hij de hoopgever. De eerste twee dagen vertellen niet het hele verhaal. Op de derde schrijft hij de conclusie.

Is dit **derde dag patroon** deel van wat Yeshua bedoelde toen hij zei: "Er staat geschreven"? Is het dat waarvoor hij de geest van zijn discipelen opende om te zien? Misschien.

We leren van een andere zorgvuldige studie, dat de geest der profetie op manieren ademt die we niet onmiddellijk begrijpen. Profetie is niet louter vooraf-vertellen van gebeurtenissen met onbetwistbare data en namen. Het is vaak een daad van patronen weven diep in het weefsel van de Schrift, om ze op een dag alleen maar in vet relief onder een nieuw licht te zien verschijnen.

• Paul Sumner

Opm

Geciteerd door Craig A. Evans, in zijn "Inleiding" op Matthew Black's, Een Aramese Benadering van de Evangeliën en Handelingen (3de ed., Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 1998), p. xv.

hebrew-streams.org